

A BEVÁNDORLÓ

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

MEGJELEN NAPONTA DÉLUTÁN.

EGYES SZÁM ÁRA 1 CENT.

VIII. Évfolyam. 63. szám.

FRIDAY, MAY 5. — NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., PHILADELPHIA, PA., PÉNTEK, 1911 MÁJUS 5-ÉN.

VIII. Year. No. 63.

EMIL, TE CSALSZ! ÉRDEKES CIKK.

Szögezzük le a "Szabadság" hazugságait.

Emil ez esetben a mi clelandi kollégánk, a "Szabadság" szerkesztője. Clelandi laptársunk egynehány hét óta új szerepet vállalt. Adja a magyarság megmentőjét, egyedül szabadalmazott kistenét. Különösen az orvosi intézetekre haragszik, amióta ezek a Szabadság által magasra felszórt díjak lefizetését megtagadták. Azóta iszonyatos módon haragszik rájuk a Szabadság, holott tizenkilenc és fél évig szoros barátságban élt velük és hirdette őket mint a karikacsapás. Most pedig lángostort font és üti, veri őket, ahol éri. Helyez. A Szabadság szerkesztője ura a lapjának és az ő saját józslésére vali, ha azokat, akikől tizenkilenc éven át szedte a pénzeket, a huszadik esztendőben merőben egyéni okokból támadja. Nekünk ehhez semmi közünk s legfeljebb józsiut molyogtunk volna clelandi laptársunknak erkölesrohamain ha a Szabadság az orvosi intézetek támadásával egyidejűleg nem támadta volna a new yorki magyar lapokat. Laptársunk, a Népszava, e támadásokat nagyhelyesen ignorálta. Mi nem ignoráltuk. Nem ignorálhattuk, mert nem engedhettük meg, hogy a Szabadság az ő nagyképszerűségével, mint mindig, most is, félrevezesse a magyarságot, hogy akkor, amikor ugyancsak csodadoktort és népbütőt, csalo jómóket hirdert, döngesse a mellét és azt írja, hogy én, a "becsületes" Szabadság nem közlök a nép megkárosítását czélzó hirdéseket.

Leközlöttük tehát a mi lapunkban a Szabadság hirdéseit, hogy ezzel kézzelfoghatóan mutassuk ki a magyarság előtt a Szabadság megbizhatatlanságát, hazudozását. Most azután, május negyedikén, TEHÁT KÉT HÉTTEL A NEW YORKI MAGYAR LAPOKAT TÁMADÓ CIKKEK MEGJELENÉSE UTÁN, a Szabadság ideiglenesen beszüntette az ő csodadoktorát. A JÓSNÓKET AZONBAN MÉG MINDIG HIRDETI, MERT A "SZABADSÁG" SZERINT A JÓSNÓK A MAGYARSÁG MÜVELŐDÉSÉT CZÉLOZ-ZAK, SZÓVAL BOLDOGITTJAK A MAGYART.

De maradjunk a csodadoktoroknál. A "Szabadság" az ő május negyedikéi számában kijelentette, hogy az ő, a "Szabadság" csodadoktorát a mai naptól kezdve kitessékeli a "Szabadság hasábjából. A Szabadság nem lett volna hü önmagához, ha ezt a kitessékélet nem kísérte volna megfelelő mellkidülesztéssel, hogy, ime, én vagyok a becsületes, a becsületesebb, a legbecsületesebb Szabadság. Megesett vele azonban az a pech, hogy ugyanabban a cikkben, amelyben dicskoszort tesz a fejére, ez a becsületes Szabadság akkora hazudik a mi rovásunkra, hogy ezt mindjárt le is kell szögeznünk. A Szabadság május negyedikéi nyilatkozata ugyanis így fest:

ORVOSI Azon hadjárat, amelyet az Egyesült Államok hatóságai a keleti államokban működő ugynevezett orvosi intézetek ellen indítottak, arra a meggyőződésre juttatta a "Szabadság"-ot, hogy a jobbára szédélgeseken alapuló ilyen "orvosi intézetek" ellen határozottan lépjen fel. Kimondtuk azt is, hogy semminemű ilyen "orvosi intézet" hirdéseit fel nem vesszük.

Igen természetes, hogy mi csak olyan orvosi intézetek ellen léptünk fel, melyek ellen a hatóságoknak van okuk fellépni, mindazonáltal mert elvül mondtuk ki azt, hogy semmi orvosi intézet hirdését fel nem vesszük fel, álljuk is a szavunkat.

A "Szabadság"-ban csak egy orvosi intézet hirdetését legutóbb, de ennek hirdetését nem most vettük fel, az lapunkban ré-gibb idő óta közölve lett, azért, mert ezen intézet ellen, amelynek jóhiszeműségét eddig senki sem vonta kétségbe, panasz sohasem volt sem egyesek részéről, sem a hatóságok részéről.

Amióta a "Szabadság" az orvosi intézetek ellen állást foglalt, egyesek részéről rosszhiszeműleg, mások részéről következetességginkre való hivatkozással az lett felhozva, hogy a "Szabadság"-nak, akkor, amidőn oly határozottan foglalt állást ebben a dologban, nem lenne szabad kivételeket tenni.

A "Szabadság" ezen okokból — és egy orvos honfitársunk ma vett levele következtében — ennek az egy hirdetésnek a közlését is megszünteti, hangsúlyozásával annak, hogy a hirdetés nem új hirdetés volt és hogy tudunk következetesek lenni, valamint hogy tudjuk állani az anyagi kárt is, amikor egy kimondott elv-ről van szó.

Még egyet kívánunk megjegyezni, s ez az, hogy a "Szabadság" volt az egyetlen lap, amely az Egyesült Államok hatóságai-nak, a vizsgálat alatt levő "orvosi intézetek" dolgában kiadott felhívását leközlölte. Megbocsát, mélyen, legmélyebben tisztelt Szabadság, de ki kell mondanunk, hogy — hazudik. Igens, a hatóságok szóban forgó felhívása dolgában is megelőzte a "legbecsületesebb" lapot, a Szabadságot. Ugyanis a Bevándorló a május ELSEJÉRŐL keltézet hídfői számában, a "Magyarok Amerikában" rovatban, második oldal, második hasáb, a következőket írta:

Az Egyesült Államok new yorki ügyvétségének felhívása a magyarokhoz. A következő felhívás közlésére lettünk felkérve:

HOLNAPI NAGY SZÁMUNK.

Roosevelt a los angelesi merényletről.

Az "Outlook" című lapnak legközelebb megjelenő heti számában Theodore Roosevelt ex-elnök általános érdeklődésre számot tartó cikkkel irt (s a cikket alá is irta) "Gyilkosság gyilkosság maradt" címmel, amelyben a Los Angeles Times levegőbe röptésével és az inémtul-talban ebben az ügyben történt le-tartóztatásokkal foglalkozik.

Roosevelt a legélesebb szavak-kal elítéli a szervezett munkások vezetőinek a magatartását, a mely a vádlottak pártjára áll és ártatlanoknak jelenti ki azokat, amielőtt valaki egyáltalában tudhatná: bűnösök-e, vagy sem. Azt írja Roosevelt, hogy az ilyen áll-lásfoglalás árt a szervezett munka ügyének. Mert nem az a kérdés, hogy a szervezett munkások képviselői részéről a kapituláltak vagy egy kooperáció ellen kö-vettek-e el büntetést, hanem, hogy a büntetett, amely egyike a legalavájobbakkal és legvesze-delmesebbekkel, és amelyet e mellett gyávanak kell nevezni: elköverték-e a vádlottak, vagy sem? Efelőtt kell pártatlan ité-letet mondani, s ezzel a szerve-zett munkásságnak semmi vonat-kozása sincs.

Rámutat Roosevelt arra, hogy a munkásvezetők eljárása éppen olyan igazságtalan és illetéke-len, mint amilyen az lett volna, ha három évvel előlött, amikor a czukortruzt a váncsalások miatt vád alá került, ha ekkor a szerve-zett tőke a vádlottak mögé állt volna azzal a megokolással, hogy az egy büntetett vádolt kapitalis-ták ellen való támadás az egész tőke ellen való támadást jelent.

Egyetlen kérdés van: bűn-ösök-e a los angelesi vádlottak, vagy sem. Aki elítéltetésüket szorgalmazza, bár ártatlanok, az éppen olyan bünt követ el az ál-lam ellen, mint aki szabadonbo-csátatásukat követeli, bár bűn-ösök.

Aki személyes vagy levélbelileg történt gyógykezelésért kérd-pénzt fizetett a Collins New York Medical Institute-nak; dr. Ferdinand Hartman-nak, a Vienna Medical Institute-nak, dr. Landes-nek vagy a Universal Medical Institute-nak, még pedig mag-zatelhajtásért, a fogamzás meghútsáért, sorvadásért vagy tü-dővészért, küldje be nevét és címét, valamint az orvosi intéze-tekől kapott összes leveleket erre a címre: Henry A. Wise, U. S. Attorney, New York.

Szegény kollégánk tehát nem a pózoló becsületes, hanem a sánta kutya szerepét kénytelen vinni, ami kétségtelenül kell, hogy rosszul esék a becsületes, becsületesebb, legbecsületesebb magyar lapnak.

De van még egy komoly szavunk laptársunkhoz. Mi nem idé-zük fel ezt a bennünket undorral eltöltő tollharozot. Nem is akar-juk folytatni, hacsak bele nem kényszerítenek bennünket. Laptár-sunk ne a magyar lapokkal veszekedjék, hanem velük együtt tegye lehetőtlenné a magyarság ellenségét. Klein bukásából kifolyólag, hogy példát említsünk, Kleint üti a Szabadság, de a magyarság megsértett érdekeinek megvédésére nem gondol. Ha Kleint fel is akasztatja a Szabadság, ezzel a futóbankárok intézményének még figyelmeztesse a népet, hogy a pénzküldő nem takarékpénztár, hanem a megtakarított pénz állami felügyelet alatt álló bankba való. Ezzel használni fog a magyarságnak, ha mindjárt el is vesztene egy-két pénzküldő hirdetését. Ne üssünk, tisztelt kollega, hanem segítsünk. S ha ütünk, akkor üssünk, amikor még nem késő.

A BEVÁNDORLÓ SZOMBATI SZÁMÁNAK TARTALMA.

A Bevándorló szombati nagy számát, mely tudvaleg tizen-témes gyilkosság áldozatának a holttestét tegnap dr. Lehane coroner-orvos felboncolta, és megállapította, hogy a szerencsétlen nő nyaka egyik fültől a másikig át volt metszve, és, hogy a halált elvérés okozta. "A Bevándorló" volt az egyetlen new yorki újság, amely a helyszínére küldött tudósítójának jelentése nyomán megállapította, hogy a retentő véget ért nő magyar volt, és ma már mindegyik lap helyesen — tehát nem Muhlernek és Muhler-nak — írja a vakmerő gyil-kosság áldozatának a nevét. Megállapították — amint lapunk részletesen megírta, — hogy Mol-nárné rendkívül erős küzdelmet folytatott támadójával, és arról is szó van, hogy kéjgyilkosság történt.

Molnár Istvánnak, a W. 123. utca 528. számú házában történt rémes gyilkosság áldozatának a holttestét tegnap dr. Lehane coroner-orvos felboncolta, és megállapította, hogy a szerencsétlen nő nyaka egyik fültől a másikig át volt metszve, és, hogy a halált elvérés okozta. "A Bevándorló" volt az egyetlen new yorki újság, amely a helyszínére küldött tudósítójának jelentése nyomán megállapította, hogy a retentő véget ért nő magyar volt, és ma már mindegyik lap helyesen — tehát nem Muhlernek és Muhler-nak — írja a vakmerő gyil-kosság áldozatának a nevét. Megállapították — amint lapunk részletesen megírta, — hogy Mol-nárné rendkívül erős küzdelmet folytatott támadójával, és arról is szó van, hogy kéjgyilkosság történt.

Molnár István, a meggyilkolt magyar asszony férjét, és barátját, Harra Lajost, aki szintén ott volt, amikor a hazatérő férj a retentetes felfedezést tette, tegnap Holtzhauser coroner 100 dollár kezesseg mellett tanuskodásba vonta.

A szépirodalmi mellékletnek tartalma a következő: "A paraszatok" ciklusból, költemény-sorozat, írta Balla Miklós; Kocsik költemény, írta Kiss Ar-nold; Sónaj, költemény, írta Zay-zon Béla; A csend zenéje, költe-mény, írta Feleki Sándor; Sok hosszú éve, költemény, írta Krü-zselyi Erzsébet; A skarlát, elbe-szélés, írta Szini Gyula; Az asz-szony, aki mindent tud, elbeszélés, írta Dánielné Lengyel Lau-ra; A szerencsétlenség, elbeszélés, írta Ség Ede; Szakállas Mag-dolna; elbeszélés, írta Gárdonyi Géza; Tibor, elbeszélés, írta Bédi Izor; Kopott verebek, elbeszélés, írta Abonyi Árpád; Tavasz líra, elbeszélés, írta Pakots József és az Utülapok folytatása, dr. Horn I. Ferenczöl.

A szombati szám ára csak 3 cent. A New York városi olvasók már szombat délután négy óra-kor bármely újságárusítónál megkaphatják. Rendeljük vagy vegyék meg idejekorán, nehogy vasárnapra nélkülözék ezt a kedves, tanulságos és szórakozta-tó olvasmányt.

A MEGGYILKOLT MAGYAR NŐ.

A coroner szerint kéjgyilkosság volt.

Molnár Istvánnak, a W. 123. utca 528. számú házában történt rémes gyilkosság áldozatának a holttestét tegnap dr. Lehane coroner-orvos felboncolta, és megállapította, hogy a szerencsétlen nő nyaka egyik fültől a másikig át volt metszve, és, hogy a halált elvérés okozta. "A Bevándorló" volt az egyetlen new yorki újság, amely a helyszínére küldött tudósítójának jelentése nyomán megállapította, hogy a retentő véget ért nő magyar volt, és ma már mindegyik lap helyesen — tehát nem Muhlernek és Muhler-nak — írja a vakmerő gyil-kosság áldozatának a nevét. Megállapították — amint lapunk részletesen megírta, — hogy Mol-nárné rendkívül erős küzdelmet folytatott támadójával, és arról is szó van, hogy kéjgyilkosság történt.

Molnár István, a meggyilkolt magyar asszony férjét, és barátját, Harra Lajost, aki szintén ott volt, amikor a hazatérő férj a retentetes felfedezést tette, tegnap Holtzhauser coroner 100 dollár kezesseg mellett tanuskodásba vonta.

DIAZ BUKÓBAN.

Válságos hírek Mexicóból.

Május ötödike nagy nemzeti ünnepe Mexicónak. Május ötödi-kén aratott Diaz tábornok, a mostani elnök, Pueblo mellett fényes győzelmet a forradalmáro-kelelt. A forradalmárok azt hi-szik, hogy Diaz a mai évfordulón meghozza a maga részéről a ha-zafias áldozatot és lemond s így most újból, másodsor menti meg a hazáját.

A forradalmárok, így szól a távirati jelentés, a mai napon fogják megrohanni a fővárost, ha az elnök le nem mondana. A for-radalmi érület most erősebb gyökeret vert és átesapott oly vi-dékekre, melyek eddig csendesek voltak. Diaz megbízottai, akik a forradalom vezetőivel a békétárgyalásokat folytatják, maguk is bevallják, hogy Diaz lemondásá-val a béke véglegesen helyreáll-nak. Lapunk zártakor még nem érkezett jelentés arról, hogy Diaz eleget tett a közhajnak.

PÁNIK.

Jelentéktelen tűz, amely majd-nem végzetes eredménnyel járt.

Csak kis hiba volt, hogy New Yorkban meg nem ismétlődtek tegnap a Washington Place-i gyári tüzkatasztrófa rémes ese-ményei a Broadway 546-548. sz. alatt levő gyárban. Nem mint-ha a tűz pusztítása lett volna a tegnapi eset alkalmával nagymé-

NEMZETI GYÁS.

Hieronymi kereskedelmi miniszter meghalt.

A magyarországi politikai világnak súlyos gyászja van: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter — amint ezt Budapest-ről egy kábeljelentés hírül hozza — meghalt. Hetekkel ezelőtt dött ágynak, influenzája volt, de állapota az utóbbi időben annyira javulásnak indult, hogy felkelhetett az ágyból, sőt résztvett miniszteri tanácskozáson is, amelyet gyengélkedésére való tekintettel az ő lakásán tartottak meg. Az influenza azonban ismét erőt vett rajta, ledöntötte őt és ma végzett vele.

Hieronymi Károly elhunyt általános részvételt kelt Magyaror-szágon, és ez a részvét politikai pártállástól független. Mert lehet-tek, és voltak is neki politikai ellenfelei, de ezek is elismerték fe-lőle, hogy mindig a helyén volt, és sohasem üres törtétes, hanem komoly tudás emelte őt azokba a pozíciókba, amelyeket élte folyá-sában kitünően betöltött. Elsőrangú képzettsége volt a műszaki tudományokban, mérnöki érzékei révén a külföldön is ismert és be-sülett lett a neve.

Hieronymi, ha energiában nem is, de években öreg ember volt már. 1836-ban született Budán, a műszaki tudományokban képez-te ki magát, mérnöki oklevelet szerzett és fiatalon magára vonta már a figyelmet, úgy, hogy 1864-ben már titkár — Mikó miniszter-sége alatt — az akkor való ipari és közlekedésiügyi minisztérium-ban, 1874-ben pedig már helyettes államtitkár lett ugyanitt. Párját ritkító szorgalommal dolgozott, s az ő kezdsére került bele a köz-lekedési minisztérium keretébe a kereskedelem is. Rövidesen te-kintély lett a folyambajozási munkálatok révén, és különösen a Duna szabályozása körül szerzett nagy érdemeket.

Tulajdonképpen való szaka, amelyben legmaradandóbban ér-vényesült a tehetsége és amelyben legnagyobb kedvel dolgozott is: a vasutügy volt. A magyarországi vasúthálózat kiszélesedése Hieronymi Károly nevéhez fűződik. 1875-ben az — akkor még — osz-trák-magyar vasutársaság vezérigazgatójává lett és 1891-ben ö-vitte keresztül ennek a vasutnak az államosítását.

Politikai pályafutása szintén 1875-ben kezdődik. Ekkor ke-rült be a képviselőházba, ahol menten feltűnt, és jelentős szerepet vitt a pénzügyi bizottságban. Mindjobban növekedett érdemben és 1892-től 1895-ig, az első Wekerle-kabinet alatt ő volt a belügymi-niszter. Rendületlen szabadelvűségéről tett ebben a pozíciójában bizonyoságot, és Szilágyi Dezsővel is Wekerlével vállatve harezolt a kötelező polgári házasság érdekében. Az első Wekerle-kormány távozása után, Bánffy alatt, 1898-ban kilépett a szabadelvű párt-ból a disszidensek közé, ahol a Széll-kormány megalakulásáig tud-valóval erősen liberális alapon bár, de külön pártot alkottak. Széll Kálmán alatt ismét visszatért a régi szabadelvű pártba, 1903-ban Tisza István alatt elvállalta a kereskedelmi tárczát és megtartotta azt Klun alatt is.

A régi szabadelvű gardának, a legjobb értelemben vett szabad-elvűségnek a képviselője volt Hieronymi, és ami tekintélyt tudott magának a Khuen-kormány szerzeni: első sorban neki köszönhette. Bizonyos, hogy azt az általános rokonszenvet, amely az ellenzék ré-széről is körülvette, nagyan elősegítette szeretetreméltó egyéniség-e és modorának melegsége: de az szerete meg számára igazán a besülett, hogy látták csodálatos munkabírást és értékelni kellett alkotó erejét. Rendkívül sok végezni valója volt kivált a vasuti ügyek terén, amelyen mindazt kellett helyrehozni, ami mulasztás a koalíciós kormány alatt tagadatlatlan történt. Kivált az ál-lamvasuti beruházások dolga volt teljesen elhanyagolva, és Hieronyminak ez irányban való munkásságát méltán becsültk meg.

Most, hogy elmúlt, hatványozottan látni élete munkájának ér-tékét. Mindig dolgozott, munkás lélek szállt el vele, és innét, Amerikából a részvét virágszálat hajtja felé az amerikai magyarság is.

retü (mert jelentéktelen volt), dig már nem is volt tűz. Rettene-hanem mert a pánik, amely a gyár nő alkalmazottain erőt vett, könnyen okozhatott volna súlyos veszedelmet.

Az említett gyárépület föld-szintén levő Morimura Brothers import-cég egy japáni alkalma-zottjai este 6 óra előtt észrevet-ték, hogy az épület Crosby streeti oldalán egy ablakból füst árad ki. A japánok néhány kanna vízzel el akarták oltani a tüzet, a tüzi lármát azonban meg-hallotta a harmadik emeleten le-vő Harris Brothers and Barnett-féle szoknya-gyár 200 munkásnő-je és a negyedik emeleten a Sherr Brothers-féle bluzgyár 350 varró-nője.

A veszedelmet meg lehetett volna akadályozni, ha a tűzbizton-sági követelményeket betartot-ták volna a gyárhelyiségekben. Megállapítást nyert, hogy mind-a-képpen emellett cézég munkatermei-ben befelé nyílnak az ajtók, és ez okozta a tüzfelgyűlés szerdán tartott vizsgálatot a helyiségek-ben és — persze — mindent rend-ben talált.

Irtózatos pánik keletkezett, pe-

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szolgálatára napilap.

Megjelen: Vasárnapot kivéve minden délután.

Főszerkesztő: SINGER MIHALY. Székhely: 222 EAST 72nd ST., NEW YORK.

FIÓKIRODÁK: Pittsburgh, Pa., Gary, Ind., Passaic, N. J., Philadelphia, Pa., Cleveland, O.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város és Kanada: egy évre \$6.00.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

THE IMMIGRANT

A Daily devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued Every afternoon Sundays excepted.

Published by the Immigrant Publishing Co., Inc. MICHAEL SINGER Pres. & Treas. B. Fink Secretary.

BRANCH OFFICES: Pittsburgh, Pa., Gary, Ind., Passaic, N. J., Philadelphia, Pa., Cleveland, O.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year \$6.00.

biroságot azon joga, hogy egy már elfogadott és jóváhagyott törvényjavaslatot...

Ezek voltak Berger indítványai a kongresszuson. Friss vért, új mozgást hoznak a régi atmoszférába.

Az indítványok most az irattárba kerülnek, a por ellepi őket. Az a poron keresztül is utat tör magának az azokban felejtett szellem és ezáltal elérve győzedelmeskedni fog a czófos multon.

Laktatos L. László.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KLEIN JAKAB NEM SZÓKÖTT MEG. A clevelandi magyar lapnak ferdeiteseiről tesz t... Kleinkabnak saját kezűleg megírt következő levele, melyet a pittsburgi posta hozott nekünk most: Pittsburg, május 3-án, 1911.

Adtunk ezt a levelet. Nekünk nem áll szándékunkban Klein Jakabot védeni. De feltétlenül kárhoztatnunk kell a "Szabadság"-ot, mely koholt hírekkel meg jobban feeltárgyalja a népet, írhelyett, hogy a Bevándorló példáját követve, módot keresne arra, hogy a "bankár" urak garázdálkodásának határ szabassék.

A CUKOR-LAKOMA. A segélygyűlet tagjai tudvalegleg lakomát rendeznek Cukor Mór tiszteleére. A rendező-bizottság elnöke, Molnár Lipót, ebben az érdeklődésben most a következő levelet küldte szét:

Tisztelt Úram! A Magyar Segélygyűlet tagjai kedden, a f. hó 23-án este 7 órakor a Café Boule...

PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGY ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEKBE... KISS EMIL BANKÁR 104 SECOND AVE NEW YORK

VEGYES DOLGOK

Amerikai "szabad" nevelés. — Francis R. Rome a múlt évben a Long Island-vasuton utazott. Amerikai "szabad" nevelésű gyerekek a vonatot kövekkal megdobálták és az egyik kö Romet a szemén találta és azóta Rome az egyik szemén a látóképességét elvesztette.

Három hónap alatt 65 kivégzés. Oroszországban ez év első három hónapjában 65 kivégzés történt. Az újságok 14,500 dollár pénzbüntetéseket fizettek, mert a kormány nem tetsző ezikkeket közöltek.

Fény és árnyék Washingtonban van az amerikai milliárdosok találkozója és ugyanott van olyan nagy nyomor, mint kevés városban az országban. A "Washington Times"-ban a tegnapi napon megjelent a következő hírtetés: "Keresetük—egy ur. Fiatal ember, aki felső iskolát végzett, jó referenciákkal bír, tapasztalata vannak irodai munkákban, rab-szolgálatok akarja magát eladni; emnie muszáj. Válaszokat kérek: Box 22, Times office." A dollár érdekében felszabadították a rab-szolgát, a dollár a szabad embert újra visszatartja a rab-szolgálatba. Washington lakosságának 20 százaléka nyomorban van.

Becsületesnek lenni érdemes. — Tegnap délelőtt egy 19 éves fiatal ember a Broadwayt ment el egy 55 ezer dollárról szóló csekket. A megtaláló a csekket feltüntetett tulajdonosnak juttatta, ahol pontosan egy dollár jutalomban részesült. Hát érdemes becsületesnek lenni!

Visszanyert beszélőtehetségét. New Rochelleben, N. Y., Robert Allen tíz év előtt egy betegség következtében néma lett. Allen azóta szappannal házalt. Tegnapi Win-lorne bíró elé vezették, ki engedély nélküli házálás miatt tíz dollár pénzbüntetésre ítélte. Ezen ítélet Allen annyira felizgatta, hogy izgatottságában — háromkodni kezdett. A bíró és a jelen-voltak nem kevésbé voltak meglepve. Allen boldogan távozott. Ott hagyta a tíz dollárt és még a szappanjait is.

"Anarchisták." Az olasz rendőrség két állítólag Amerikából elutazott anarchista fogott el Turinban. Állítólag az olasz királyt akarták meggyilkolni. Valószínűleg rendőrileg kinevezett és engedélyezett anarchistákról lesz szó.

Robbanás egy gyárban. New-arkon, N. J., egy tüziszer-gyárban egy gytuas felrobbant és lángba borította az épületet. Egy munkás rögön meghalt, egy fiút eddig nem sikerült megtalálni és az egyik "Bukott diák" című monológot mondta el általános tetszés mellett. Nagy tetszést ért el New-wirth Lajos előadásai. Végül Horváth Lajos élenk derűtséget keltett előadott kupléival. A legközelebbi rendezés gyűlés f. hó 11-én, esütőként este lesz megtartva.

A Rákóczi Magyar Önképző és Betegsegélyző Egylet f. évi május hó 6-án, szombat este, a Manhattan Lyceumban, 66—68 E. 4th st., táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez. Színrekerül: Thury Ilona, Karacs Imre, Hel-tai Árpád és a legjobb színművek közdeműködésével Géczy hiruves népszimfonia A Régi Szerető, három felvonásban dalokkal és tánc-czokkival. A n. é. közönség becses pártfogását kéri a rendezőség. (4,5,6)

A new yorki Magyar Ifjúsági Kör és Daltestülete 1911 május hó 7-én, a magyarság által legkedveltebb és legszebb Cypress Hill Parkban (Evergreen, L. I.) díjtelen és világgóstával egybekötött nagy pikniket rendez. Kezdeté déli 12 órakor. Kedvezőtlen idő esetén fedett helyiség áll a közönség rendelkezésére. Utárány: A Williamsburgi hídnál, a III. számú lejárónál, a Bushwick ave. ear vendő a Ridgewood állomásig s ott átszáll a Cypress Hill carra. A brooklyni hidon pedig a Ridgewood elevated vendő, a Wyckoff avenueig s ott átszáll a Cypress Hill carra, mely a parknál áll meg. (áll 1,2,3,4,5,6)

A CONNECTICUT ALLAM-BELI MAGYARSÁG FIGYEL-MEBE. Tudatjuk az ottani magyarsággal, hogy lapunk képviselőjében Antal Lajos ur Connecticuttba utazik s holnap, szombaton Bridgeportra fog érkezni. Kérjük honfitársainkat, fogad-lan idő esetén fedett helyiség áll a közönség rendelkezésére. Utárány: A Williamsburgi hídnál, a

Az erő egészség! Az egészség készpénz!

A gyenge, erőtlén és beteg emberek testét, akik munka nélkül nyomorognak, vegyének RÓTH SAMUEL-FÉLE

Tokaji China Vasas Bort MELY ROVID IDŐ ALATT ELETEROS, MUNKA KÉPES EMBEREK KÉ TESZI OKET! A leggyengébb is VALÓSÁGOS ATHLETA LESZ! Egy nagy üveg 75c.; 3 üveg \$2.00 — Küldje be a szelvényt is.

Róth Samuel "MEGVÁLTO" GYÓCSZERTARA 125 AVE. A, cor. 8th st., NEW YORK.

Szelvény. Kérek ajándékba egy "EGÉSZSEGI UTUTMÁTÓ" s egy üveg illatos Zöld Diófa Olajat.

JOHN NÉMETH 457 WASHINGTON STREET, NEW YORK. Sürgönyileg küldi a pénzt két nap alatt. A különbség néhány cent; a küldő előnye óriási! Irjon nyomtatványokért. NÉMETH JÁNOS, 457 Washington Street, New York, N. Y.

Magyar könyvtáraknak mindennap értekeznek. Kiss Nagy Könyvháza 77 SECOND AVENUE, NEW YORK. Ut árjegyek. Kérje. Ingyen küldjük minden magyar könyv és személt hazai áron kapható.

EGÉSZSÉGES KENYÉR.

A kenyér mint tápanyag.

Hajlandók voltunk hinni, hogy sehol sem lesz a kenyér oly tiszta módon készíttve vagy oly figyelme-mel a részletekre nézve kezeleve, mint az a kenyér, melyet a saját kezünkkel sütünk. Ez azonban tévedés. Oly kenyér, amelynek alkatrészei tudományosan kevertettek és amely a legjobb anyagokból áll és melyet hosszú, modern kemencékben sütöttek, mindig ugyanaz marad és bizonyára egészségesebb, jó és ízletes.

Egy olyan óriási, modern sütőházban, a melyben a Shults-féle kenyéret sütik, minden részlet gondosan megfigyelnek és az egészséges feltelemek olyan tökéletesek, a melynek tudományával, észsel és pénzzel elérhető.

Egy olyan vállalat, mint a Shults-féle, a legjobb anyagokat használhatja a kenyér sütésénél, mert azokat óriási mennyiségben veszi. Több száz és ezer hor-dó lisztet vesz egyszerre. Sok tonna egyéb anyag hasonlóképpen lesz beszerezve. Ezer és ezer cipő lesz egyszerre süttve. Így egy Shults-féle kenyér 5 centbe kerül, holott az nekünk 15c. vagy 20 centbe kerülne, ha azt mi magunk állítanók elő, hasonló anyagokból.

Kenyer minden népnek a főledele és a népnek oly fehér és jó kenyéret kellene nagyobb mennyiségben ennie, mint amilyen a Shults-féle. Az Egyesült Állami kormány földmívelésügyi osztálya egy jelentésben kimondja, hogy a kenyér egyike a legjobb, legalkalmasabb, legtáplálóbb és legemészhetőbb eledelnek, melynek általános használatra a gabonafélékből előállítható. Egyuttal az is kimondja, hogy a fehér kenyér a legoleosabb, legmegemészhetőbb és legtáplálóbb eledel.

Mindnyájan tudjuk saját tapasztalatból, hogy a nagy városban sok különféle nemű kenyéret árulnak és tudjuk azt, hogy a keve nyerek minőségileg és anyaga nézve nagyon különbözök. Ha kenyéret minőségileg és anyaga nézve Shults-féle kenyérre és azt kérje — nevezze azt meg a nevén — és Ön biztos lehet, hogy a legjobb fehér kenyéret kapja, amelyet a világban valaha készítettek, tudományos vezetési és egészséges módszer szerint.

Az emberi egészség a legtöbb esetben, az egészség első feltétele pedig a táplálék helyes megválasztása. Válassza meg helyesen a kenyéret, mielőtt azt megveszi.

HAZ

A dijkok büne

Budapest. Mezei József két éves volt segédjegyző honap óta a Déli Vasúttal jöttja Budapestben. Ott kötött. Engel Aladár mellé osztották be és a csakhamar bizalmába is dijkokót. A napokban derült, hogy érdemtele pazarolta bizalmát.

Fantasztikus szöveg

Budapest. Martin N. Schwarz Lajos poszt-ezég könyvelője, megje-nap a budapesti főkap-ügyeletes tisztviselőjén-ta, hogy a húgát, Marti-éves hivatalnoknót, re-ralmenyek közt megszök-dapestről. Martin Anna kora óta beteges, excec-ány volt, nem fárt össze vel és hét hónapja elkö-zülte. Azóta a Pál-utca alatt lakott és Las Tor-vánház-körúti poroz-ben vállalt hivatal. F-nője volt: Saal Szerén-lán. Ez utóbbi igen ka-let élt. Három hete Ma-eltánt a lakásáról. Ma-dornak az a gyanuja, h-Fájl Jolán Párisba szök-letetlen, hogy ez a vá- valamely külföldi elány-szövetség ügynöke volt-örség megindította a n-de az hiszik, hogy Ma-önszántából utazott el-vel. A két kisasszony-igen vidám életet folytat-pestben.

A romok alatt.

Budapest. Jánosok Hatala Mihály állványoz-pestben a Szaboles-utca ház építkezésénél dolgoz-

TÁR VÁLLO

Irta: Gró

(Folytatás a teg

Könnny, mint meg-lyenszál, zizegő fűbe, kan bugya, titkos kö-érett lángoló gondolat

Es utólrért. Szen-üdvös pillantásával me-tél és belenyelődve a fá-ragyogó két csillagába, tudod, — akarla...

Megsínogattad lük-mat, győgyitván, hüsvi-Asszonyosan püha, kony két vonalakkal vé-hánszor esőköltam vé-ötundatlanul, hánszor-fogan két, mohó, gyil-felújongó szíve-mbe.

— Ugy vágyom ko-ld, legy érintésnek be-sa kéjének emléke izzó-dalmat áltított bus kö-dés, magányos örökben. Vajjon hol is vagy-ted a multnak gyönyo-zsát? Vajjon szeretne-lelki megértéssel testi sz-lelmi, lihegő, fehértes-asszonyok, hideg szíve-tek, tapadó selyemle-tek, kibontott hosszú h-— És a kezéd édes, meg, hűvöfűr álomkönn-temetkezz az én ajka-két? Vagy elfeledtet, m-volna már számomra, e-tése annak, amit oly jó

HAZAI DOLGOK.

A díjok büne.

Budapest. Mezei József huszonkét éves volt segédjegyző néhány hónap óta a Déli Vasút alkalmazottja Budapesten. Ott díjokoskodott. Engel Aladár főellenor mellé osztották be és a főellenor csakhamar bizalmába is fogadta a díjokot. A napokban aztán kiderült, hogy érdemtelen emberre pazarolta bizalmát.

A főellenor ugyanis a minap hivatalos helyiségéből átnem a rakfárba. Azáltal eltűnt a fogason függő kabátjából kétszázhusz koronára. Miután már harmadikban jötték el ilyen módon pénzei, megírta a rendőrségre a feljelentést. A rendőrség emberei rövid nyomozás után megállapították, hogy a tettes eskis Mezei lehet. Bevittek a budapesti főkapitányságra, ahol a büns fiatalember beismerést tett, sőt bevallotta azt is, hogy Leitner Tivadar kollégájától ugyanígy két izben lopott pénzt. A büntetése tévedt díjokot tartoztatott.

Pantasztikus szoktatás.

Budapest. Martin Nándor, a Schwarz Lajos posztókereskedő cég könyvelője, megjelent a minap a budapesti főkapitányságra ügyeletes tisztviselőjénél és előadta, hogy a húgát, Martin Annát 22 éves hivatalnoknő, rejtélyes körülmények közt megszöktették Budapestről. Martin Anna gyermekkor óta beteges, excentrikus leány volt, nem fért össze testvéreivel és hét hónapja elkötözött hazulról. Azóta a Pál-utca 1. szám alatt lakott és Las Torres Gyula várnagy-kormányzó porcelánüzletében vállalt hivatalt. Két barátja volt: Saal Szeréna és Fajl Jolán. Ez utóbbi igen kalandos életet élt. Három hete Martin Anna eltűnt a lakásáról. Martin Nándor azt a gyanúja, hogy húgát Fajl Jolán Párisba szöktette. Nem lehetetlen, hogy ez a kisasszony valamely külföldi elánykereskedő szöktetésügynöke volt. A rendőrség megindította a nyomozást, de azt hiszik, hogy Martin Anna önszántából utazott el barátjaival. A két kisasszony ugyanis igen vidám életet folytatott Budapesten.

A romok alatt.

Budapest. Janosok Antal és Hatala Mihály állványozók Budapesten a Szaboles-utca 29. számú ház építkezésénél dolgoztak. Munkájuk során a föld alatt találtak egy régi kőházat, amelynek alapjait a föld alatt találták. A ház alapjait a föld alatt találták. A ház alapjait a föld alatt találták.

kaközben a szomszédos földszintes ház fala bedült és maga alá temette a két munkást. Társaik hosszab fáradozás után tudták csak a romok alól kihuzni. Mind a ketten életveszedelemesen sebesültek meg.

A direktor ur.

Budapest. A Magyar Műszaki Kéfeipar Részvénytársaság igazgatóját, Perlmutter Dávidot, üzlethei családi ezimén feljelentették a budapesti rendőrségen. A kitűnő direktor valamikor, még nem is olyan régen kereskedősegéd volt. Keveselte a jövedelmét és felesapott részvénytársasági direktornak. Egy személyben volt ő minden: igazgató, könyvelő, levelező és pénztáros. Nagyhangu levelekkel tisztelte meg a külföldi nagyobb gyárosait és több mint hatvan ezer korona értékű árut esalt ki tőlük. Persze egy fillért sem fizetett. A rendőrség elbocsátotta a direktort, de a vizsgálóbíró nem volt ilyen elnöző, elrendelte Perlmutter letartóztatását. A minap detektívek jártak a Thököly-ut 63. számú házban lévő gyárban, egy hónapos szobában, de a ravasz csalót már nem találták. Hozzáértő az azt mondják, hogy üzleti ügyekben Bécsbe utazott. Valószínű azonban, hogy megszökött. Most országszerte keresik.

A szerelem öngyilkosa.

Barcs. Husvét hétfőjén délelőtt nagy izgalom közepette érkezett be a bares—pakráci vonat Bares állomásra. Az utasok mind kiugráltak a kocsikból és odatolngtak a podgyászkoeshoz, amelyből véresen, eszméletlenül emeltek ki egy szöke fiatal embert. Feje több helyen zuzott és horzsoltsébtól vérzett, mindkét lába letámasztva volt a földre. Hordágyra fektették, bevitték az orvos szobába, ahol a gyorsan előhívott orvos kímosta sebeit, bekötözte s intézkedett, hogy rögtön bevigyük a szig-tvári kórházba. Az orvos kérdésre az öngyilkosjelölt azt felelte, hogy meg akart halni.

— Többet nem mondom, — szölt gyenge hangon—mindent elmondtam a Jósikának.

Azt kellett tehát megtudni, hogy ki az a Jóska, akire az öngyilkos bivatkozott. Nem kellett rá sokáig várakozni, mert futva érkezett meg az össze-vissza zuzott em-

berhez. Így derült ki aztán az öngyilkosság története.

Varga Gyula, az öngyilkos, pinceszől volt a Bares állomási vendéglőben. Jóska, akire hivatkozott, pinceszertára: Neufeld József. Ő mondta el az eset részleteit. Varga udvarolt Bareson egy igen szép leánynak, G. E.-nak, aki ha fogadta, is a csinos legény közeledését, nem gondolt arra, hogy az ismeretség vége házasság is lehessen. Varga ezt megtudta és bánatában italtak adta magát. Nagypénteken, szombaton és husvét vasárnapján is egyre ivott. Gazdája és kártyása, Jóska, is figyelmeztetett könnyelmű viselkedésének következményeire, de ő mindezt csak azt felelte, hogy se baj, nem tart soká. Nem vették komolyan ezt a kijelentését.

Husvét vasárnapján délután szabadnapos volt Varga, s a vendéglőben megivott tizenkét pohár sör, majd felöltözött ünnepölbe s beállított G.-ékhez, ahol az a kellemetlenség érte, hogy kerek kiutasították a részeg embert. Sirva jött haza a vendéglőbe, ahol Jóska barátjának elpanaszolta bánatát, s megígérte neki, hogy megölti magát. Este elment újra G.-ékhez, de ott be sem engedték. Az éjtel ébren, ivással töltötte, de reggel a rendes munkaidőben megjelent az üzletben s a megszokott pincesz-ruhájában végezte mindennapos munkáját. Egyszerre, minden sz nélkül feltűnően kiment az üzletből s hiába keresték, nem találták sehol. Gazdája éppen telefonálni akart a rendőrségre, mikor berobogott a vonat, hozva az összetört Vargát.

Botrányos közgyűlés.

Békéscsaba. A város közgyűlést rendkívüli skandalum zavarta meg a minap. A közgyűlés sertes-hizaló ügyét tárgyalták és ez alkalommal felszólták a kérdés mellett dr. Székely Lajos, Achim L. András a kerület képviselője heves szóváltás után tetleg inzultált az ügyvédre. Achim perzekig ült a közgyűlésen, de a közgyűlés felhívta a kirendelést kérte. Heller főszolgabíró jelentést tett a történetkről az alispánnak. Minden valószínűség szerint a község autonómiájának felfüggesztése mellett egy kor-

mánybíztos kirendelése következik.

Meghalt egy szimuláns.

Kaposvár. A 44-es bakák kaposvári kaszárnyájában tréfálta meg az al a felebbvalót egy "szimuláns," hogy orvosi kezelés nélkül — komolyan meghalt. Pankász József közlegény a 44-ik gyalogezred 11-ik századánál szolgált. Mult év őszén vonult be a katonasághoz. Bevonulása óta többször panaszkodott súlyos fejfájásáról. Néha figyelembe is vették panaszkodását és könnyebb szolgálatra osztották be. A minap ismét szolgálatba került Pankász. A készütséghez vezényelték. Már reggel panaszkodott bajtársainak, hogy gyengélkedik. Úgy déltájban jelentkezett is a készütség parancsnokánál, egy káplárnál, hogy beteg, az orvoshoz akar menni. A készütségi parancsnok nem vette fogadta a szegény fiu panaszát, mert azt hitte, hogy szimuláns. Pankász egyre rosszabbul érezte magát. Bajtársai is látták, hogy valami komoly, kínzó betegség gyötöri, mert alig tudott a lábán megállni. Az arca is egyre halványabb, sápadtabb, vértelenb lett. A betegnek vánszorgó katonája újból kért tehát, hogy mentse fel a szolgálat alól, de megint csak az volt a válasz, hogy szimuláns. Egyszer csak nagy esődület támadt a kaszárnya udvarán. A szegény "szimuláns" tehetetlenül összeesett. A seprő kieszett a kezéből és mozdulatlanul, mereven terült el a földön. Most aztán elhitték, hogy infanteriszt Pankász beteg. A katonaoorvos megvizsgálta, de már késő volt. Még aznap meghalt a kórházban. A halál okát hivatalosan agyvérzésben állapították meg, ami az alatt állott be, míg a szerencsétlen fiu könyörgött, hogy orvoshoz mehessen. Ha rögtön orvoshoz küldhették volna, talán nem következett volna be az agyvérzés, a szegény fiu még élhetett volna.

AMaros hullámaiban.

Makó. Az apátjáról (Csanád-megye) halászkok a napokban egy teljesen felosztott hullát fogtak ki a Maros sárga, zavaros hullámaiból. A hullában Kohn Lajos nagylaki járási tisztviselőt ismerték fel. Kohn nagyfokú idegbetegségben szenvedett, több ízben öngyilkos akart lenni, de mindannyiszor megakadályozták szándékában. Az öngyilkos tisztviselőt három hónappal ezelőtől el hazulról és a boncolásnál megállapították, hogy holtteste ugyanennyi idő óta oszlik a Maros hullámaiban.

ÖNGYILKOS SZINESZ.

Szerelmes volt és morfiunot ivott.

Aprilis huszonkettediki kelettel írják hazulról:

Ma reggel hat órakor Gabányi István, a Nemzeti Színház tagja, sport-újságíró, Baross-utca 43. sz. alatt levő lakásán egy üveg morfiunodatot hajtott fel és aligha maradhat életben.

Az első orvosi segélyben dr. Tölvölgyi Elemér részesítette Gabányit. Élesztési kísérletei azonban teljesen sikertelenek maradtak, úgy, hogy másik orvost is kellett hívni, de a két orvos együttes munkája is erehénytelen maradt.

Ekkor, nyolcz óra tájban, hivatalos mentőket, akik a beteget a Rókus-kórházba szállították. Ott a 48. kórterembe helyezték és dr. Lassányi Aladár vette kezelés alá. Az élesztési kísérletek és az injekciók itt sem használtak. Gabányi István halálos mély álma nem szűnt meg. Állapota rendkívül agasztó, az orvosok nem hiszik, hogy megmenthetik az életnek.

Az utóbbi időben nagyon elromlott Gabányiék családi élete. Az asszony rendkívül féltékeny volt és ez mindkettőjük életét megromtatta. Ehhez járult, hogy Gabányi nem ére morfiunista. Ez a szenvedély annyira tönkretette idegzetét, hogy már a Ringer-szannatoriumban is kellett kezeltetni.

Az éjszakai tragikus jelenet egy színesnövény miatt történt, a kivel már régen gyanusítja az asszony a férjét.

Gabányi Istvánné így mondotta el a férje és a maga tragédiáját:

— Tíz év óta felesége vagyok Gabányi Istvánnak. Tíz év alatt sokszor megtörtént, hogy színes-férgemnek apró szerelmi kalandjai voltak, de ezek nem voltak komolyak. Nemrég azonban egészen belebolondult egy nőbe, hogy kibé, azt nem tudom. Szegény uram maga bevallotta nekem, hogy szerelmes. Ez husvét hétfőjén történt. Én nem tettem neki szemrehányást, mit is szólhattam volna, mikor ő maga bevallotta. Azt csak a jó Isten tudja, hogy én csak türelmet és szenvedtem.

Nagyon izgatottan tért haza tegnap este. Panaszkodott, hogy fejgörcsei vannak. Vizes borogatásokat adtam neki, de ez keveset használt. Szegény folyton nyögött és sóhajtozott.

Kipróbálta PARTOHERB
Trade Mark
: már a : VESEFÜ ÉS GYÖKÉRKIVONATOT?
A vesebajásoknak megbecsülhetetlen ez a gyógyfüvekből készült kitűnő szer.

rendeljen meg ma egy üveggel és tegyen vele kísérletet. Amint a Partolaxban nem csaldott senki, úgy ebben sem fognak csalódni a vesebajások.
EGY ÜVEG 1 DOLLAR, HAT ÜVEG 5 DOLLAR.
Egyedül a készítőnél kapható e címen:
Partos Patika 160 SECOND AVE. NEW YORK
Dept. B.

KERESTETNEK LEANYOK szivarcsinálásra (rollerés bunchmaker). Dupla párok dolgoznak, két rollerhez egy bunchmaker. 50 cent a rollernek száz szivar után s ugyancsak 100 szivar után 30 cent a bunchmakernek. Tágas, világos, nagyon tiszta gyár. Lakás és ellátás 350-4 dollárért kapható. A Catskill hegység tövében. Allandó munka. Munkázavarok nincsenek. Jelentkezzenek New Yorkban, 195 East 3-ik utca, A. Millerrel. : : : : KINGSTON, N. Y.

Olcsó beszélőgépek
MAGYAR, NEMET, ROMÁN LAPOS LEVEZŐK, TARTÉKIFÉK, CÍMELMOK, KÉPES SZÖVEGZETEK.
FAZEKAS LAJOS
328 E. 78 STREET NEW YORK.

Réggel hat óra tájban kissé elszunnyadtam. Ekkor azonban arra ébredtem fel, hogy zörög a szekrény. A férjem nyitotta ki a szekrényt, hogy kivegye az én morfiunus üvegemet.

— Mit csinálsz itt? — kérdeztem tőle.

— Beveszek egy pár csöpp morfiunot, hogy el tudjak aludni.

Nekem — folytatta Gabányiné — nem volt feltűnő a dolog, mert többször megtörtént, hogy a férjem is használ morfiunot idegeinek csillapítására. A férjem befeküdt az ágyba és felhajította az üveg egész tartalmát. A sok morfiuntól azonnal és mélyen elaludt. Én tudtem, hogy baj van; azonban elküldtem dr. Tölvölgyi Elemérért és később még egy orvosért, akinek a nevét már elfelejtettem. Egyik orvos se tudott rajta segíteni, mert olyan mélyen aludt az uram.

— Az élesztési kísérletek alatt a férjem mellén egy fehér boríték fektült. Benne egy fehér selyem hímzett zsebkendő, mellette egy fénykép. Az ő fényképe, az előttem ismeretlen nő.

ott csillogott az a meleg őszinteség, amely a szelid és vidám emberek sajátossága s így figyelt az öreg asszonyra, aki eszedesen, megfontoltan mondta:

— Mi el fogunk költözni innét.

A doktornak megnyult az arca.

— De miért?

(Csend volt egy darabig. Az asszony már nem nézett a doktorra, aki firkászva tekintett hol rá, hol az urára.

— Csak nem a kutya miatt? — kérdezte később.

— De igen, a kutya miatt — felelte az asszony.

A doktor arczán egy pillanat alatt összehuzódtak a barázdák. Mindig így szokott lenni, amikor nevetett. Küködött magával: az egyik kezével végigsimította az arczát, a másikat pedig mereven összeszorította s e kímélő erőlködés után kételkedve kérdezte:

— Hogy lehet ezsen annyira elkeseredni? — Az asszony szomoruan pillantott a férjére, aki eszedesen ült mellette s eddig egy szót sem szólt. Összerezent s odafordult a doktor felé:

— A feleségem már egész beteg emiatt. De nem is esoda; gondolja csak meg, hogy az estendő óta nem volt más örömem, mint az a kutya. Mindig velünk volt, vele játszottunk s olyan hűséges volt, hogy ki se mondhatom.

— Öregem bolondsága — gondolta magában a doktor — de van benne valami.

— Nem tudok a kutya nélkül itt maradni — mondta az öreg asszony. Nehezemre esik innét elmenni, hiszen tizenöt esztendeje már, hogy minden nyáron itt vagyunk, de úgy érzem, hogy meghalok itt.

A doktor vigasztalni próbálta, mondott néhány szelid, kedves és közönséges szót, de nem bírta sokáig.

(Folytatása következik.)

TÁRGZA. VÁLLOMÁSOK.

Írta: Gróza Micy.

(Folytatás a tegnapi számból.)

Könnyem, mint megriadt öz. futottam selyemszálú, zizogó fűbe, ijedtem és mégis halkán bugva, titkos kíváncsággal, asszonyként létező gondolattal.

Es utóélet. Szemednek hideg és mégis üdvös pillantásával megállásra kényszerítettél és belemélyedve a fájdalomnak, örömeim és ragyogó két csillagába, akkor lettem a tied, tudod, — akarva...

Megsimogattad lüktető lázas halántékomat, gyógyítóan, hűsítve. Oh, a kezéd édes! Asszonyosan puha, hosszú ujjaidat, vékony kék vonalakkal ezertt finom esuklódat hányszor esőkoltam végig égő szájjal, félig öntudatlanul, hányszor sorozítottam éles fehér fogam közé, mohó, gyilkos, romboló vágygyal felhujongó szívembe.

— Úgy vágyom kezéd után, édes. Szelid, lágy érintésének boldogsága, erős szorítása kéjnek emléke izzón ég bennem, ezer fájdalmat éltitkolt bus könnyet fakasztva eszedes, magányos órákban.

Vajjon hol is vagy, édes, vajjon hová vitted a multnak gyönyörűsége, esodás varázsát? Vajjon szeretnek-e, tudnak-e szeretni lelki megértéssel testi szeretkezés idején tüzesszemű, lihegő, fehértestű, kigyószivű feketé asszonyok, hideg szöke lányok, beszédesen huzogó, tapadó selyemlepeljük büns parfümjének, kibontott hosszú hajuk izgó búbájával?

— És a kezéd édes. A kezéd vajjon érzé meg, hófehér álmokönnny habos csipkék közé temetkezve az én ajkaim forróságának emléket? Vagy elfeledted, mint Te elfeledtél és nem volna már számomra csak hűvös, fagyos érintése annak, amit oly jól ismerek, amire annyira

fagyos könnyet sirtam rajongó imádatlalt, áhitatos elmerüléssel, hosszú esóktalan éjszakákon kintől vergődve, szerelmet bizonyítva, reszkette rejtett félemtől.

Kék hegyek kopár halványbarna oldalán járva hajlékony fehér nyírfák közé értünk... Haragos zöld levelek között, a letűnő napfény aranyainál adtam az utolsó, szűzesen tartózkodó, asszonyosan oadaadó ölelést. Hozzád simulva, testben-lelekben egyen, míg lelkemben tompa bánattal ismétlődött: "soha többé, soha többé..."

Bágyadtan mosolyogva intettem, hogy szeretlek s fátyolos szemekkel beszéltem örökös boldogságról, meséltem halálíg tartó szerelmről, pásztortűzek lobogása, kékes fényben ragyogó esillagok rezgése mellett.

Es aztán elváltunk, édes. Hogy is volt csak?

Nyugodtan jöttél hozzám s unott ásitással mondtad, hogy már nem szeretsz, nem tudod miért, nem is kutatód.

Es beszéltél sokáig és nem reszkettél a hangod, nem vesztetted el aczéllék szemed derűjét, a multról beszélve, nem sirattad meg egy gyöngéd szóval se, a gyönyörök és meleg boldogság letűntét.

Es én néztelek. Nézetem a mozgó szenevdeyes puha szádát, a homlokodat, selymes, hullámos hajadat, a kis fekete pontot halántékomon, mit gyermekes örömmel szerettem és úgy tűnt nekem, hogy nem Te vagy az, a kit régen öleltem, becéztem gyűvögő süttőgással. — hogy idegen vagy, más az, akit esőkoltam, féltettem, tekintetét szempilla-rebbséssel követtem.

Elmentél, — bucsu nélkül, azzal a kedves könnyedséggel, ami csak Neked tulajdonod, a mit csak Rajtad laktam én... Hosszu feketé ruhám uszályát fogva eszedesen jártam meghitt fák alatt... Halkan susogva, szánó bólogatással illatos esőt küldtek fájdon zugó fejemre. Mintha csak a Te kezéd simogatott volna még egyszer utoljára... Hársfavirágok esője hullt, hullt rám...

Kinyitóm szememet. Mindenütt nagy esend, homályos üresség — az álmok már elrepültek s csak egy elkésett könyesepp pereg lassan, forró arcomon végig...

Künn eső veri az ablakomat, és mintha csak láthatatlan csontkezek kopogása volna, rémes egyformasággal dobogják mindig azt a dalt, halálos melankolikusat, rég eltemetett álmok bus ébresztőjét.

A KERTESZ KUTYÁJA.

Írta: Hegedüs Gyula.

I.

— Nem tudok tovább itt maradni — mondta az öreg asszony és sirt. A könyek bőségesen ömlöttek a szeméből és megakadtak az arczán, amely telistele volt ráncokkal.

Az öreg ember elborult arezezal állott mellette, a kezével nekitámaszkodva egy szék támlájának és remegő hangon vigasztalta:

— Azért nem kell annyira elszomorodni... De a hangja, amelyben ott reszkett a torkánál még el-elakadó sírás, mást mondott, mint az ajka. Kis híjja volt, hogy oda nem ült a felesége mellé sirni; így szerette volna, de mégis szögyelté magát, hogy kettén sirjanak együtt. Móg ott állt néhány pillanatig, még valamit akart is mondani, de aztán megmondta magát és lassú léptekkel átnem a másik szobába. Leült az asztal mellé, a tenyerebe hajította a fejét s egyszerre azon vette magát észre, hogy a tenyere tele van könnyvel.

— Bolondság — mondta és elővette a zsebkendőjét, aztán felkelt a székről és áült a diványra.

A felesége nem tudott egyedül maradni.

— Lajos, én azt hiszem, hogy beteg vagyok — ezzel ment át hozzá — már nagyon fáj a fejem.

— A sok sirástól van, — Nem a sirástól.

— Hát mitől? Délelőtt még nem volt semmi bajod.

— Az délelőtt volt. De azóta, hogy ez megtörtént, halálos betegnek érzem magam.

Az öreg nem szólt egy szót se. Úgy meredt maga elé, olyan komor és kétségbeesett arezezal, mint aki tudja, hogy mi kellene eslekedni, de mégse meri magát elhatározni arra. Egyszerre felkelt és gyorsan, ijedt hangon mondta:

— Hát nincs más hátra, mint hogy elmenjünk. Hát jó, el fogunk menni...

Úgy ejtette ki a szavakat, mintha önmagát akarta volna meggyőzni, vagy legalább is megvigasztalni ezekkel a kijelentésekkel. Ijedt szomorúság látszott az arczán és a szemé, amelyet elhomályosított a köny, odapadt a feleségére. Az asszony felvette a tekinetét.

— Tudom, hogy nagyon nehezre esik, Lajos. Nagyon szeretted ezt a vidéket és ezt a kis házat. De érzem, hogy most az életmórom van szó...

Az öreg felelni akart, talán mentegetődni vagy magyarázni, hogy nem esik nehezére, amikor kopogtak az ajtón. A doktor volt, az örökké vidám és kedves doktor, aki alacsony is volt, kövér is volt, mégis akkora temperamentum volt benne, mint egy pajkos kisgyerekbem. Készült, de már azt is mosolyogva s meg se várta a feleletet, már halkán nevetett:

— No, még mindig akkora a szomorúság!...

Még nevetett és már kimondta a szavakat, amikor meglátta a két ijedt, sápadt, szomorú arczot. Hirtelen elkomolyodott s a hangja egyszerre halk és gyöngéd lett.

— Hát mi baj van megint?

Az öreg asszony odapillantott az orvos nyílt, széles arczába, amelyen közelről meg lehetett számlálni a barázdákat. A szemében

